

2006-08-09 IŠVYKOS Į ŠIRVINTŲ IR VILNIAUS RAJONUS BEI ELEKTRŲNŲ SAVIVALDYBĘ ATASKAITA

Vilnius

2006 08 19

Kultūros paveldo centro vyriausiasis archeologas Jonas Balčiūnas, vyresnysis archeologas Arūnas Strazdas ir archeologas Algirdas Skrupskelis 2006 m. rugpjūčio 10 d. kultūros paveldo apskaitos reikalais vyko į Širvintų ir Vilniaus rajonus bei Elektrėnų savivaldybę. Vyкта A. Strazdo asmeniniu automobiliu OPEL "Astra". Išvykos metu buvo aplankyti Širvintų rajono Sadūniškių piliakalnis, du Plikiškių pilkapynai (pirmasis-A1468 ir antrasis, surastas 2004 metais) bei spėjamas pilkapis ir šalia Turlojiškių esantys du pilkapynai bei pilkapis, taip pat Vilniaus rajono Grabijolų, Žemaitiškių pilkapis (A1245) ir neseniai aptiktas dar vienas (trečiasis) Grabijolų, Žemaitiškės pilkapynas bei Elektrėnų savivaldybės Kryžkelio, Zabarijos pilkapynas (A1180).

ELEKTRŲNŲ SAVIVALDYBĖ

Kryžkelio, Zabarijos pilkapynas (A1180, MC 3517; Kazokiškių sen.), yra maždaug už 0,65 km į p.v. nuo Neries ir Rūgštupio santakos, 0,6 km į v.p.v. nuo Neries kairiojo kranto, 0,2 km į p. nuo Rūgštupio ir jo dešiniojo intako santakos į rytus nuo Zabarijos k. , 0,15 km į p.r. nuo minėto Rūgštupio intako dešiniojo kranto, apie 0,15 km į v.š.v. nuo kelio iš Medžiolų į Vosyliškes sankryžos su keliu link Kryžkelio, miške, abipus apleisto, nežymaus keliuko.

Kryžkelio, Zabarijos pilkapynas žinomas jau seniai ir minimas archeologinėje literatūroje (žr. Lietuvos TSR archeologijos atlasas. T. III. V. 1977. P. 56.-čia nurodyta ir daugiau literatūros bei šaltinių, liečiamčių šį pilkapyną). 1950 m ir 1971 m. pilkapyną žvalgė Lietuvos istorijos institutas, 1984 m.-Mokslinė metodinė kultūros paminklų apsaugos taryba (žr: A. Tautavičius. Archeologinės išvykos į Lentvario, Trakų ir Vievio valsčius 1950 05 06-12 d. dienoraštis.-LII rankraštynas. F. 1. B. 11. L. 15; A. Tautavičius. 1971 metų žvalgomosios archeologinės ekspedicijos Kėdainių, Jonavos, Kauno, Kaišiadorių, Prienų, Alytaus, Trakų, Švenčionių, Raseinių, Vilniaus rajonuose ataskaita.-KPC archyvas. F. 7. Ap. 1. B. 146. L. 85.).

Pilkapyne yra du pilkapiai, išsidėstę šiaurės-pietų kryptimi maždaug 40 m atstumu vienas nuo kito.

Pilkapis 1 (pietinis): sampilas ovalus, maždaug 10 m ilgioš.-p. kryptimi, 8 m pločio ir 0,8-1 m aukščio, labai deformuotas ir apardytas (ypač jo r. šonas) kasinėjant jame duobes; ant sampilo auga trys šakotos pušys (viena iš jų pusiau nulūžusi).

Pilkapis 2 (šiaurinis): sampilas maždaug 8 m skersmens ir 0,4-0,5 m aukščio, sulėkštėjęs; ant sampilo auga ketuoros didesnės ir viena kiek mažesnė pušis.

Išvykos metu GPS prietaisu buvo užfiksuotos pilkapių centrų koordinatės, jie nufotografuoti.

Jonas Balčiūnas
Arūnas Strazdas
Algirdas Skrupskelis